

Dit gebouw vormde de toegang tot het domein. Historisch en architecturaal onderzoek wees uit dat het oudste gedeelte ervan uit de 15e eeuw stamt; periode waarin de abdij van Hemiksem haar eerste grote bouwactiviteiten hier ontwikkelde.

Het Hof van Coolhem (1666-1671) de voorste hoeve

In historische bronnen wordt dit bouwwerk de "VOORSTE HOEVE" genoemd omdat het in de eerste plaats dienst deed als hoeve, waar een pachter op woonde. Het oorspronkelijke gebouw werd gedurende verschillende eeuwen grondig verbouwd. Oorspronkelijk had het gebouw geen verdieping. Aan de zijde van de wal was er slechts 1 klein raam, wat duidelijk op een "versterkte hoeve" wijst. De andere ramen zijn in de 19e eeuw aangebracht. Aan de zijde van het neerhof zijn de erkervormige uitbouw (huidig deel van cafetaria) en de dwarsvertrekken eveneens later toegevoegd. Het deel waar nu een verdieping op staat, was eertijds de stalling en het koetshuis. Deze verdieping werd in de tweede helft van de 19e eeuw gebouwd.

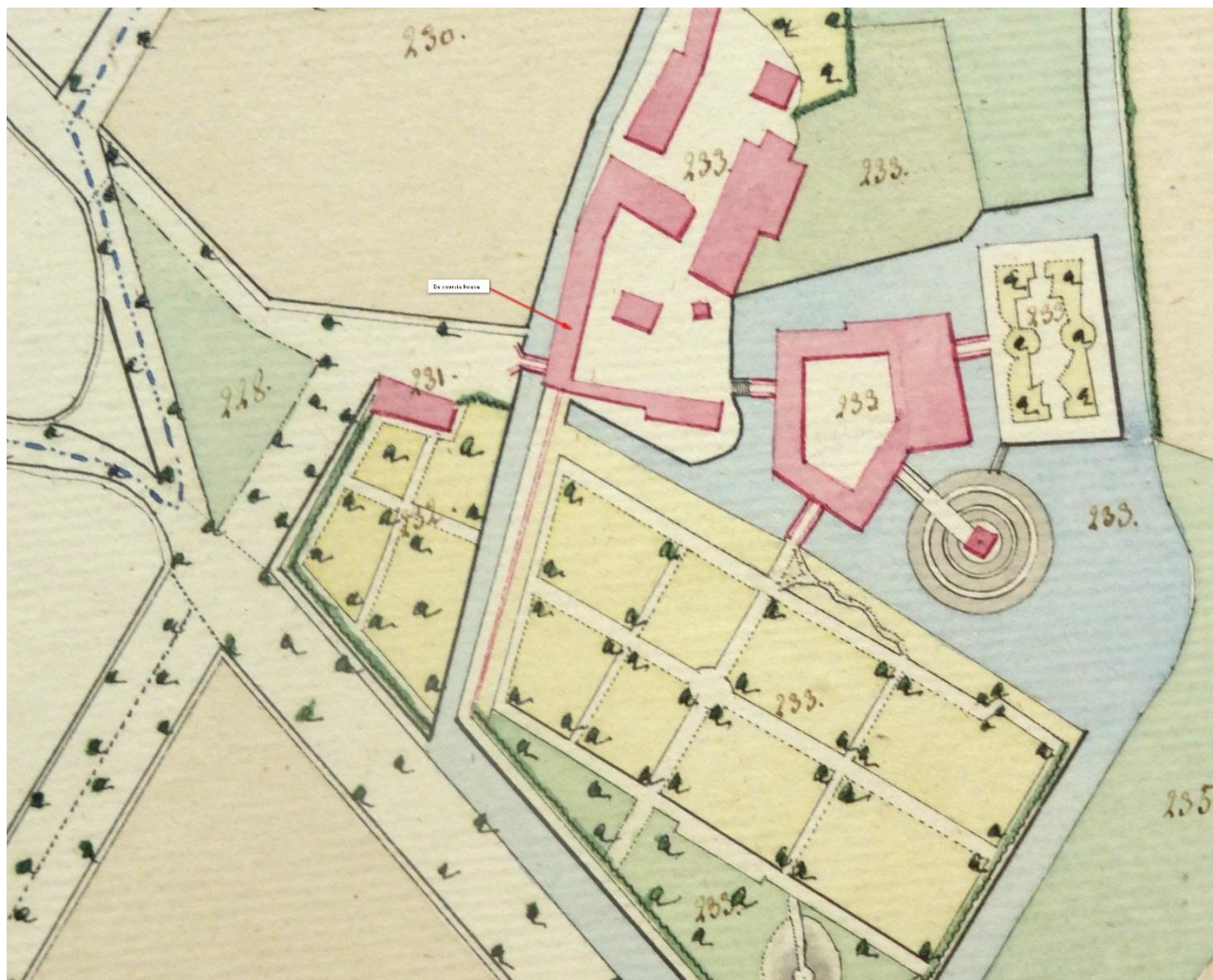
De hoeve werd aldus omgebouwd tot een statig herenhuis. Het gedeelte waar geen verdieping op gebouwd werd, werd bewoond door de bedienden. De oorspronkelijke toegangsdeur werd bij de verbouwing dichtgemetseld en een nieuwe grotere deur werd meer naar rechts gemaakt. Eén van de twee 15e eeuwse kelders met tongewelf is bewaard gebleven.

De hoeve bestond uit een keuken met haard (in 1820 is er sprake van een koperen fornuis), een wasplaats, "de grote kamer", een kleine kamer aan de kant van de koer, een kleine kamer achteraan, een slaapkamer boven de kelder, een bierkelder en een melkkelder en een zolder waar het personeel sliep. De stallingen bevonden zich tussen het woongedeelte en de poort; het gedeelte dus waar nu de cafetaria en de trapthal zijn. Verder was er nog een kleine schuur en werd een deel van de grote schuur gebruikt door de pachter van deze hoeve. In 1820 is er ook nog sprake van een "kamerken naest den balcon".

Grachtzijde voorste hoeve eind 18de eeuw

De voorste hoeve (1807) Atlas GIGAULT

EIGENAARS

1470 – De heren van COOLHEM

1470-1797 – SINT-BERNARDS

1797-1827 – Constantinus Josephus VAN DEN NIEUWENHUYZEN

1827-1860 – Josephus Hubertus VAN DEN NIEUWENHUYZEN

1860-1920 – Eugéne VAN DE WIELE en erfgenamen

1920-1955 - Ludo SCHEID

1955-1987 – Marcel BRASPENNINCKX

1987- - Gemeente PUURS

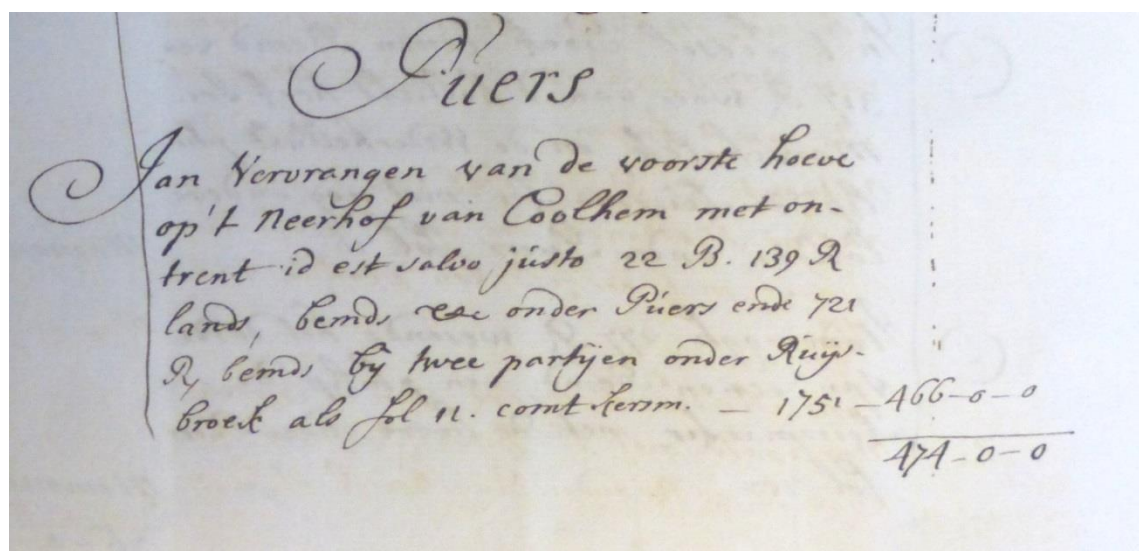
PACHTERS

Deze hoeve, net als de andere grote pachthoeves in de streek, werd bewoond door vooraanstaande herenboeren. De oudste te boek gestelde verhuring was aan Peeter Coeck (1660-1699) die ook schepenen was te Puurs.

De familie VERVRANGEN, een familie die meerdere burgemeesters en schepenen voor Puurs heeft voortgebracht, huurde het goed minstens vanaf 1717 tot in de vorige eeuw. Achtereenvolgens waren dit:

- Jan VERVRANGEN de Jonge (pacht van 1699-1719), ook Joannes genaamd, burgemeester te Puurs; gehuwd met Joanna De Keersmaecker.
- Joannes VERVRANGEN (pacht van 1719-1764), zoon van de vorige pachter, schepen, kerk- en H. Geestmeester te Puurs; getrouwd met Maria Van Grootven. In deze periode had de pachter vier personeelsleden.
- Joannes Franciscus VERVRANGEN (pacht van 1764 tot 1805), kleinzoon van Joannes VERVRANGEN en Maria Van Grootven en zoon van Joannes Baptist VERVRANGEN die pachter van de Zeuthoeve was en ondermeer burgemeester van Puurs. Zijn eerste vrouw Maria Isabella van Hese stierf op 32-jarige leeftijd; hij hertrouwde met Maria Anna Van Roy. Deze Joannes Franciscus was burgemeester en schepen te Puurs. Zijn ouders komen in 1778 inwonen te Coolhem en verkopen hun inboedel van de Zeuthoeve. Maria Anna Van Roy nam bij de dood van haar man de pacht met haar kinderen over tot 1810 wanneer ze zelf overleed".
- Haar zoon Petrus Ferdinandus VERVRANGEN pacht de voorste hoeve tot 1819 wanneer hij op jonge leeftijd komt te sterven. De weduwe van deze Petrus hertrouwt het volgende jaar met Franciscus Josephus De Vleeshouwer en samen pachten ze de hoeve tot 1828. Daarna vestigen zij zich te Kalfort.
- Jacobus De Mayer neemt in 1828 de pacht over.

Dat deze belangrijke familie van schepenen en burgemeesters net als de geestelijke heren van Puurs op het Coolhem kon wonen, toont de goede banden aan die tussen de wereldlijke en de geestelijke macht in de Puurse heerlijkheid bestonden.

Jan Verurangen
 verscheynt
 1754
 423-0-0

afgenomen
 fol. 365
 fol. 455
 fol. 357
 fol. 361
 fol. 475

afgenomen
 fol. 447
 fol. 299

Nota dat van dese 2 B.
 afgenomen sijn 363 R
 de gene door d'Abdye be-
 plant sijn, waer van den
 paghter geen paght betaelt
 maar alleen de lasten
 betaelt.
 alle het hout in de
 Brixkens sal voortaan
 door d'Abdye gecapt worden
 A^o 1763.

De voorste huysinge met een deel in	169
de schure de stallingen van de nederhoeve op	
Coolhem, den hof daer aen gelegen, wagenhuys	
groot	B 86
Item een stuk land op't Roth genaemt	
de 2 Bunderen groot	2-246
Item een stuk land op't selve Roth ge-	
naemt de 10 daghwant	2-262
Item drij stücken lands genaemt de Wil-	
laerts	2-190
Item een partje geroeyt in 't Willaerts	391
Item alnogh een partje aldaer geroeyt	320
Item een partje lands genaemt de Loetens	3-67
Item een partje lands by den Godtsbemd	1-5
Item den Godtsbemd	370
Item een partje in de voorste vijverboschen	
mits daer afgenomen het eesterboschen	1-214
Item een partje geroeyt in de Vijverboschen	150
Item een partje geroeyt in de selve boschen	357
Item een partje geroeyt tegen de Vaert	1-28
Item een partje bemds in 't Clooster Moer	
tegen den Moerplas	350
Item de voorste Weydinge in 't Clooster	
moer	2-
Item een partje bemds genaemt t'bruxchen	1-23
sijnde den achtersten	22-239

Op heden den j. October 1700 drij en
 vyftig heeft fr Jac Vanden Boorn Prov: van st Bernards
 uijt last en Commissie van sijnen Eerwten Mr Comindus
 De Vylder Alt des voors Clooster in paght uijtgegeven ende
 verhuert aen den lerr: Jan Verurangen die oock mits dese in
 paght nemt ende huiert de voors Landen en Bemden den
 hieraer wel bekent sonder nochtans aen de juste maete
 gehouden te sijn, die daer oock mede te vrede is voor den tijt
 ende termijn van ses aghter een volgende jaeren waer van
 het eerste ingaen sal ^{kerstm} 1700 drij en vyftig, on expireren
^{kerstm} 1700 vier en vyftigh, en alre van jaer tot laer tot de
 volle expiratie van den tijt van ses jaeren sonder langer,
 voor en omme de somme van vier hondert drij en twintigh gld
 sjaers te betaelen ten vervul dage oft vijftigh ses weken
 daernaer (op paghtbraeke den hr Verhuerder des gelivoude)